

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 65/2019-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], pre namietané porušenie jeho základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 CoKR 25/2018 z 24. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. decembra 2018 elektronicky a 14. decembra 2018 poštou sa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 CoKR 25/2018 z 24. septembra 2018 a ktorým by napadnuté uznesenie

krajského súdu zrušil a sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 161 319 €. Sťažovateľ zároveň požiadal, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a Ing. V. L. – správcovi podstaty úpadcu – obchodnej spoločnosti STEEL TRANS s. r. o., Rozvojová 2, Košice (ďalej aj „dlžník“), uložil, aby „sa zdržal oprávnenia (výkonu funkcie správcu)“ priznaného mu napadnutým uznesením krajského súdu až do rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 30 K 6/2018-71 z 22. júna 2018 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka, ustanovil sťažovateľa za správcu podstaty úpadcu, uložil sťažovateľovi vypracovať a predložiť okresnému súdu podrobnú písomnú správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch, uložil sťažovateľovi povinnosť bezodkladne informovať o vyhlásení konkurzu známych zahraničných veriteľov úpadcu a zároveň vyzval veriteľov, aby si svoje pohľadávky prihlásili u sťažovateľa.

3. Na základe odvolania dlžníka krajský súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie okresného súdu (bod 2) vo výroku o ustanovení správcu tak, že za správcu podstaty úpadcu ustanovil Ing. V. L.; v odôvodnení svojho rozhodnutia pritom uviedol:

„Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že uznesením Okresného súdu Košice I č. k. 31 R/2/2016 zo dňa 13. 5. 2016... bola povolená reštrukturalizácia na dlžníka... a za správcu bol ustanovený Ing. V. L...

Uznesením č. k. 31 R/2/2016 zo dňa 7. 2. 2017 Okresný súd Košice I potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka... a ukončil reštrukturalizáciu dlžníka...

Okresným súdom Košice I č. k. 31 R/2/2016 bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 24. 2. 2017 Oznámenie o zavedení dozornej správy, pričom dozorným správcom bol ustanovený Ing. V. L...

Podľa § 165 ods. 2 ZKR, účinky dozornej správy a funkcia dozorného správcu zanikajú tiež vyhlásením konkurzu. V uznesení o vyhlásení konkurzu súd ustanoví do funkcie správcu dozorného správcu...

Odvolací súd mal zato, že súd prvej inštancie napriek citovanému zákonnému ustanoveniu ustanovil do funkcie správcu dlžníka JUDr. J. G. náhodným výberom pomocou

technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR, bez odôvodnenia vo vzťahu k návrhu navrhovateľa a k použitiu ust. § 165 ods. 2 ZKR...

Nepochybne a nesporne vyplýva z obsahu spisu, že v čase vyhlásenia konkurzu bol dozorným správcom Ing. V. L., ktorý má byť v súlade s ust. § 165 ods. 2 ZKR ustanovený do funkcie správcu po vyhlásení konkurzu bez ohľadu na podmienku, či pohľadávka na základe ktorej bol konkurz vyhlásený, bola zavedená v záväznej časti plánu alebo nie.“

4. S uvedenými závermi krajského súdu sťažovateľ nesúhlasí a v ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že až do nadobudnutia právoplatnosti napadnutého uznesenia „ako správca v konkurznom konaní č. k. 30 K 6/2018... vykonával všetky potrebné procesné úkony, ktoré mu ZKR stanovuje... Konal s odbornou starostlivosťou, podal v zákonom stanovenej lehote konkurznému súdu 4 podrobné písomné správy o svojej činnosti. Prvú schôdzu veriteľov zvolal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote na deň 28. 09. 2018... Prvá schôdza veriteľov hlasovaním potvrdila vo funkcii správcu – sťažovateľa.“. Sťažovateľ namieta, že napadnutým uznesením krajského súdu „boli porušené základné ústavné práva sťažovateľa, ale i všetkých konkurzných veriteľov, ktorí na 1. chôdzi veriteľov... hlasovali za jeho zotrvanie vo funkcii“. Domnieva sa, že „v konkurznom konaní č. k. 30 K 6/2018 dosiaľ správcom je, lebo bol do funkcie potvrdený 1. schôdzou veriteľov“. Podľa názoru sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu mu „vznikla... materiálna ujma, kvantifikovaná nasledovne:

a) Sťažovateľ stráca nárok na odmenu v zmysle § 13 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. v platnom znení. Táto odmena je kvantifikovaná v § 20 Vyhlášky č. 665/2005 Z. z. Pri účtovnej hodnote majetku, zaradeného sťažovateľom do súpisu vo výške 3 739 641.11 Eur a jeho následnom speňažení predstavuje odmenu správcu suma 161 319,00 Eur vrátane DPH, pričom sťažovateľ je platcom DPH. V zmysle § 123 ods. 2 zák. č. 314/2018 Z. z. sa preto sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia a to vo výške 161 319,00 Eur...

b) Sťažovateľovi nemusí byť konkurzným súdom priznaná ani paušálna odmena v zmysle § 12 ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 665/2005 Z. z. v platnom znení, teda suma 6.600,- Eur + 20 % DPH a to z dôvodu, že v zmysle uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 CoKR 25/2018 zo dňa 24. 09. 2018 sťažovateľ *de iure* nikdy nevykonával funkciu

správcu v predmetnom konkurze, keďže v zmysle tohto uznesenia bol správcom úpadcu od počiatku de iure Ing. V. L.“.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Úlohou ústavného súdu pri uplatňovaní tejto právomoci nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

7. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

8. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

9. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc.

12. Predmetnom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 3 CoKR 25/2018 z 24. septembra 2018 (bod 3).

13. Podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy; m. m. II. ÚS 71/04, IV. ÚS 238/07, III. ÚS 322/08 a iné).

14. Inými slovami, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jeho uplatnenie (III. ÚS 155/2011).

15. Zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody ustanovuje § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), a to tým, že ustanovuje ako predpoklad na náhradu škody (okrem iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý (II. ÚS 25/2011).

16. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom patrí v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 71/04, IV. ÚS 170/2012, IV. ÚS 1/2012). Ústavný súd nie je orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

17. „Zákonnosť či nezákonnosť rozhodnutia vo všeobecnosti je otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Tak rozhodnutie, ktoré bolo zrušené z dôvodu

nesprávneho právneho posúdenia, z dôvodu nesprávne alebo nedostatočne zisteného skutkového stavu ako i z dôvodu vady konania je nezákonné a za splnenia ostatných zákonných podmienok môže zakladať zodpovednosť štátu za škodu, ktorá prípadne z takéhoto rozhodnutia vznikla účastníkovi. Aj napriek tomu, že pojem nezákonné rozhodnutie nie je v zákone definovaný, je však možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa dá rozumieť akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo záväzkami Slovenskej republiky, vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná a bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 20/2009 z 30. mája 2011).

18. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

19. Pokiaľ sa sťažovateľ domnieva, že mu napadnutým uznesením krajského súdu vznikla škoda (materiálna ujma), nič mu nebráni, aby si svoje nároky uplatnil v civilnom súdnom konaní.

20. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy a domáhal sa zrušenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 CoKR 25/2018 z 24. septembra 2018 bez toho, aby súčasne namietal porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany.

23. Ako je už uvedené v bode 20, sťažovateľ vo svojej sťažnosti porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy nenamietal a ani nenamietal, že by závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. že by z nich vyplývala taká aplikácia príslušných ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu (v bode 21 citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy). Ústavný súd súc viazaný rozsahom a dôvodmi sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde) sa preto zásahom do práva na súdnu ochranu ani nemohol zaoberať.

24. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

25. O taký prípad tu však nejde.

26. Ústavný súd zároveň konštatuje, že pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdil, že napadnutým uznesením krajského súdu „*boli porušené základné práva a slobody veriteľov*“, žiaden z nich mu ústavnú sťažnosť, ktorou by sa domáhal ochrany svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu, nedoručil.

27. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 6. marca 2019